

ادبیات انقلاب اسلامی

- پیروزی انقلاب اسلامی که از سرچشمه قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ سیراب شده بود در بهمن ۱۳۵۷ نه تنها در عرصه سیاسی و اقتصادی تحول آفرید که در ساحت هنر و ادبیات نیز زمینه‌ساز تحولات چشمگیر و شگرف و خلق فضاهای تازه و بدیع شد.
- اینک در چهارمین دهه از عمر این رخداد عظیم تاریخی، زمان آن فرارسیده است که صاحب نظران و اندیشه‌وران پدیده‌های نوظهور ادبی انقلاب را بررسی، واکاوی و بازشناسی کنند و چند و چون آنان را تبیین، تحلیل و نقد کنند تا راه برای رسیدن به افق‌هایی تازه‌تر و فتح قله‌هایی دست‌نیافتنی‌تر فراهم شود.
- نوآوری در ادبیات انقلاب در چند زمینه قابل بررسی است؛ الف: ظرفیت بخشی در حوزه گونه‌ها و قالب‌های سنتی، مثلاً در شعر به‌ویژه در دهه هشتاد و رویدادهای زیر در خور توجه‌اند:
۱. بهره‌گیری از ظرفیت اوزان شعری مانند آنچه در سروده‌های علی معلم دیده می‌شود؛
 ۲. پیوند قالب‌های شعری با هم مانند غزل - سپید، غزل - مثنوی، غزل - قصیده، و آفریدن ظرفیت‌های جدید متناسب با نیازهای انقلاب؛
 ۳. بهره‌گیری از ظرفیت‌های تازه در قافیه و ردیف که در شعر شاعران دهه هشتاد چشمگیر و در برخی نمونه‌ها بدیع و ستودنی است؛
۴. نوآوری در فاصله‌گذاری شعر و بهره‌گیری از شکل دیداری برای القای بهتر و مؤثرتر مفهوم مانند استفاده از فاصله‌ی کلمات، نقطه‌ها، نشانه‌های سجاوندی و هندسه و چینش متفاوت مصراع‌ها و ابیات؛
۵. نوآوری در پایان بندی شعر مانند ناتمام گذاشتن، تغییر ردیف، حذف در پایان بیت و مصراع؛
۶. بهره‌گیری از ظرفیت‌های سینمایی و ساختار نمایشنامه‌ای در شعر؛
۷. نوآوری در آغاز و پایان شعر؛
۸. احیای قالب‌های سنتی شعر مانند رباعی و دوبیتی و اخیراً ترجیع‌بند؛
۹. رویکرد تازه در مضمون و موضوع و محتوا در شعر.
- ب: پدیده‌های جدید ادبی که مولود انقلاب و سال‌های دفاع مقدس‌اند و پیش از این در گذشته ادبی ما بسیار نادر و اندک یاب بوده‌اند؛ مانند وصیت‌نامه‌ها، سنگر نوشته‌ها، لباس نوشته‌ها و کوتاهه‌نگاری‌های جبهه. در سال‌های اخیر نیز پدیده‌هایی چون تلفن همراه، رایانه و اینترنت سبب ظهور ادبیاتی شده‌اند که در گذشته تاریخی ما به سبب فقدان چنین پدیده‌هایی، نشان از آنها نمی‌یابیم.

در راه مسالمت آمیز نبود اعلام جهاد میکنم

اعضای شورای
انقلاب تعیین شدند

امام آمد

پ: عمق‌یابی شاخه‌هایی از ادبیات که هرگز باروری و رشد کمی و کیفی‌ای را که در روزگار ما دارند، ندانسته‌اند؛ مانند ادبیات کودکان و نوجوانان، ادبیات رسانه‌ای (رادیو، تلویزیون، مطبوعات و نرم‌افزارها) و ادبیات طنز.

طرح این مسائل بهانه‌ای است برای دعوت پژوهشگران، نویسندگان و صاحب‌نظران برای بررسی عالمانه و ژرف‌کاوانه این پدیده‌ها و کرانه‌های آن‌ها.

اینک این خوان بی‌دریغ فراروی ما گسترده است و قلم‌ها و اندیشه‌هایی را می‌طلبد تا فارغ و مصمم، قدم در راه بگذارند و این راه‌های نارفته را با سلوکی محققانه به امروزیان و آیندگان بشناسانند.

البته این دیدگاه که پدیده‌های ادبی باید پس از گذشت مدت مدید بررسی شوند امروز، اندیشه‌های غیرعلمی و نوعی گریز قلمداد می‌گردد اما حتی در صورت پذیرش چنین دیدگاهی، سه دهه زمان - حداقل - کافی است که دست به کار تحلیل و تبیین این قطعه تاریخی شویم. قطعه‌ای که تولید ادبی آن در همین سه دهه گذشته، به اندازه تولیدات ادبی پانصد سال گذشته است!!

اینک در سالگرد انقلاب اسلامی، دیگر بار شما فرهیختگان و فرزندان و اهالی قلم را به اندیشیدن و نوشتن در این حوزه‌ها می‌خوانیم و امیدواریم در آینده به همت و پایداری شما توفیق چاپ چند ویژه‌نامه در حوزه‌های پیش‌گفته را بیابیم.

سردبیر

بازار جامع فردا، دیدار ویژه و زیاده‌ورز و دامام
بازار جامع فردا، دیدار ویژه و زیاده‌ورز و دامام
بازار جامع فردا، دیدار ویژه و زیاده‌ورز و دامام